

На світовому овиді РАТУНОК ЄВРОПИ

Злобою дня останнього тижня в політиці, був економічний ратунок Європи... Майже 300 мільонів людности Європи, не „визволеної“ Росією, збираються спільними зусиллями відбудувати своє господарче життя при активній допомозі Америки. В звіті американського Держ. Департаменту до конгресових комітетів, що відвідували Європу, стоїть, що „Америку, остаточно, більше коштувало б лишити Європу без допомоги, аніж помогати їй“. Ця поміч має бути прискорена. В першій лінії має дістати наш континент харчі і вугіль, але натомість має негайно приступити до організації своїх фінансів і до збільшення продукції.

Це треба вітати. Хоч і трохи пізно вступив Захід на цей шлях взаємної допомоги. Коли в 1920, знесилена довгою війною, впала Україна, її сусіди, Польща, Румунія, а також Фінляндія і Балтицькі держави, щасливі, що вискочили живі з пожежу, уважали, що доля України їх не обходить; що вони, по цей бік залізної заслони, спокійно розгосподаруються... Цей спокій тривав тільки 20 літ! Потім прийшла черга й на них. В 1939 і 40 Німеччина і Румунія теж думали, що віддавши Галичину, Буковину й Бессарабію Москві вони спокійно розгосподаруються у себе вдома... Рік 1945 показав, що це також була омана. Деякий час Америка думала, що рештки Західної Європи самі устоять проти загрози зі Сходу, але нарешті прийшли до думки що ні. Що їм треба допомоги, щоб економічний хаос і анархія не дали їм впасти, як дозрілий овоч, в руки кремлівських можновладців. Бо це був би удар і для Зєдн. Держав.

Чи ця економічна допомога Вашингтону врятує Європу? Пророком не може бути, але треба ствердити, що причина європейської кризи не економічного характеру, а суто духового і політичного. Тут говоритиму лише про політику. Справді, що допоможуть доларі, харчі чи вугіль в країнах Європи, позбавленої політичної стабільності? Франція, що займає ключеве становище на континенті — підмінювана комунізмом. Полоніши Німеччини майже совєтизована. Іта-

лія виснажена і zagrożена, як і Греція, московськими сателітами ззовні і з середини. Англія відтїгається з своїх заапажонаць на континенті, і навіть думас не стільки про європейську унію, як про унію народів британської Спільноти. Чи та політична порожнеча, яка готова утворитися, і вже утворюється, то в одному, то в другім куті Європи, здолас виповнити сама Америка? Крім того, наявність комуністичних партій і тих соціалістичних (Угорщина, Франція), що кооперують з першими, в корені забуває в людности всякий стимул до праці, всякий приватний почин і всяку певність завтра, без чого не можуть ніякі пожички, ніякі доляри ніякі харчі, ніякі військові відділи. В атмосфері страйків, рестрикцій, конфіскації і всіляких обмежень, загрози комуністичної соціалізації, ніяка добра воля Рамадіє чи Гаспері країни економічно не відбудус. Цяж політична непевність завтра для окремих країн, а економічна непевність завтра для кожної одиниці і родини, тяжитиме так довго, як на Європу падатиме велитенська тїнь Серпа і Мологи. „Економіст“ і „Католик Герролд“ порівнюють платничий білянс Англії в 1938 і 1946. Виходить з тих цифр, що головна причина погіршення білянсу, це не втрата відсотків з заморських інвестицій або з невидимого експорту, але збільшення заморських видатків уряду. Ці останні були в 1938 — 16 мільонів фунтів, а в 1946 — 300 міль. Отже ця позиція творить 284 міль. в загальнім 400 мільоновім дефіциті 1946 р. Величезна сума, видавана за границею, впливає з невинія Європи зробити мир, а цьому причиною є становище Росії, властиво камучи існування російської імперії. За велику частину економічних клопотів і Великій Британії і всєй Європи — відповідає міжнародне положення... Поки воно не буде радикально змінене, тяжко чекати економічної відбудови нашого континенту. В цій ситуації економічну допомогу Америки можна буде прирівняти до електричної струї, пущеної до зпсутої жарниці... Не дасть вона світла.

Щоб піднятися економічно, Ев-

Україна в боротьбі

Французи про УПА

Французька газета „Фігаро“, з 30 серпня пише:

„Останньо вістки різних агенцій допесли, що загони українських партизан прибули на Словаччину та звели там боротьбу з регулярним військом

Річ іде про рештки українського „макі“, які по закінченні воєнних дій не захотіли розійтися та продовжали дії на Волині і в Карпатах. Це є рештки Української Повстанчої Армії, які боролися проти Вермахту без жодних зв'язків з совєтськими партизанами, та були атаковані і переслідувані червоною армією від 1944 р. Ось недавно їм завдано новий удар трьома польськими дивізіями, одним совєтським панцерням корпусом та чеською бригадою Українські загони, що діяли на міденних схилах Карпат, були примушені покинути ліси, та ось тепер переходять Чехословаччину, шукаючи можливості добитися до американської окупаційної зони.

ПРИСУДИ СМЕРТИ

Радіо Ляйпціг повідомило, що в Кракові закінчився перед військовим судом процес проти групи членів УПА. Вони були обвинувачені у вбивстві багатьох членів совєтської і польської армії та в підпалах у двох місцевостях Краківського Воєвідства.

Військовий суд визнав їх винними і засудив: 7 — на кару смерти, 3 — на досмертну в'язницю, а 5 — на кару в'язниці від 10 до 15 років.

Київське радіо про УПА й емігрантів

В авдіції призначеній для українців, що живуть закордоном, спікер київської радіостанції гостро накинувся на „Ліста українських повстанців з Карпат до б. прем'єра Черчіля“. Назвавши повстанців „німецькими наймитами“, „бандитами“ тощо, скіпер накинувся на англійців та американців, що толерують цих „фашистів“ у своїх окупаційних зонах. Київське радіо зачислило і Черчіля до фашистів та „ворогів миру й демократії“.

КОРОТКІ ВІСТІ

Папа виголосив промову в сквері Св. Петра до 100.000 слухачів членів Ліги Католицької Акції. Папа заявив, що час для надумування мінув, становище Церкви є zagrożене; що настав час діла, бо протирелігійний фронт чим раз виразніше виявляє себе. Теперішній час накладає на всіх тяжкі обовязки, він вимагає незупущої активності і правдивого героїзму. Промова Папи виголошена кількати днів по виміні знаних листів з през. Груманом.

Французька поліція затримала на Туссє-ле-Нобль приватний літак і його

пасажирів, шльота Р. Гільберта, американця, Баруха Корфа, американського жидва і Юдіту Розенбергер, угорську жидівку а з ними 10.000 друкованих по англійськи антибритійських відозв, які мали бути розсіпані над Лондоном. Представник французького міністерства внутр. справ заявив на пресовій нараді, що жидівські фашисти мали замір скинути рівнож бомби на Лондон, шість з них полція забрала.

Так звані „виборки“ на Угорщині дали комуністам лише 110 мандатів, 300 отримали інші партії.

ропа, як в 1939 році, потребус якогось величного, привабливого видива, яке — понад всі суперництва — обєднало б і народи і піврало до спільної акції. Лише таке видиво і така акція врятує її. Не лаганіна гнаних компромісів, „вільних міст“, „коридорів, міжпартійних спілок, що розпадаються на другий день по звязанні по, товариств націй, в які допускається саботерів і міждержавних злочинців, паперового примування „демократії“ за залізною заслоною і т. п. З грозьби голоду і анархії врятує Європу ли-

— як це було за інвазії Гітлера, вказала би вогненним видивом уярмленим народам і одиницям шлях до національної та особистої свободи, без яких нема ні добробуту ні консолідації... Цей шлях неминучий, на нього вже вступила покинута світом Україна. Цей світ не випде з своїх клопотів і страху загинелі, коли так як в 1920 році, відвернеться від нації, яка грає ту саму роль в Європі, що в старій Елладі грали Термопїлі, роль ключової позиції, з якою стоїть або падає Захід.

О. В.

АМЕРИКА І ВАТИКАН

Ніщо так не характеризує кризу, яку переживає світ, як лист, з яким звернувся до Папи президент Трумау, і факт, що лист той майже не звернув на себе уваги преси, хоч є він найважливішою політичною подією останніх днів.

Лист президента пропонує Папі співну „мобілізацію моральних сил світу“ проти „ворогів Бога і свободної людини“ й проти отарної організації життя, в ім'я за с а д християнської цивілізації, для боротьби за мир. Відповідь Папи була прихильною, бо як стоїть у ній, не може Ватикан робити компромісу з силами Зла.

Ініціатива Трумау вагта найповнішою увагою. Уперше голова наймогутнішої західної нації проголосив, що ідеал стадино, отарного життя Сходу засадничо суперечить західному ідеалові свободної людини. Уперше заявив, що „вороги Бога“ ідуть наступом не проти економічної чи політичної системи, лише проти самих „засад християнства“, що проти цієї агресії має боронитися Захід не в ім'я лібералізму чи демократії, лише в ім'я християнських основ нашої цивілізації. З такою ясністю, з подібного місія, так це не говорили.

Президент зивав до мобілізації моральних сил світу. Голова наймогутнішої військової й найсильнішої економічної нації шукає союзника в чисто духовій силі Ватикану! Тим самим признає, що перемогти кризу й загрозу зі Сходу може Захід лише моральним, духовним, релігійним відродженням; що ця криза не матеріальна, а морального характеру; що боротьба йде не за ту чи иншу границю, не за „секюриті“, „проспериті“, чи „форму правління, а за душу старої Європи, між силами добра і слугами диявола.

Містяться ще в листі президента мовчане признание, що не все є в порядку з моральною силою європейської (і американської) провідної верстви. Признання грізне, бо всі дотеперішні цивілізації гинули через моральний розклад своїх провідних класів.

Коли поглянемо на активні сили сучасності, нас охопить дійсний жах! Ось соціалісти, в Угорщині, у Франції і деінде, подають руку для спільної праці проти „реакції“ — комуністам, тим часом мостою є з корінням вирвати основи християнства в душі о д и н и ц і, в родині, в церкві, в школі, в вихованні, в державі, в міжнародній житті. Чи тим не відзначає соціалізм настільки дивні слугам розкладу? Недавно ми бачили як між дійсними суддями засідали членами спільного трибуналу справедливості, також і ті, які зо літ купаються в крові мільйонів людей і яким місце на лаві обжалованих. Чи скріплювалися тим видовищем моральні підстави світу?

Ось європейські і американські ліберали, що досі стояли за свободу, гуманність і толеранцію, а тепер славословлять найбільш антиліберальну, найбільш антигуманну й найбільш не толерантну доктрину у світі! Ці самі ліберали, які прольвали кризаві слези читачи „Хатку дядьки Тома“ і приплескували скасованню рабства чорних в Америці, тепер розвивають режим, який запровадив рабство десятків мільйонів білих!

Ось канадійські інтелектуалісти, (афера Гузенка) які зраджують свою країну для чужої, для той, яка в залізні карби одної доктрини закувала людський інтелект! Ось провідники філантропічних установ, як Ля-Гвардія, які свою філантропію виявляють пригнобленням з катанами і кривдженям їх

невинних жертв! Ось, демократи, як Воліс, які кличуть до припинення режимом, який людський демос обернув в робочу худобу! Хіба це не доказ крайнього упадку моралі в провідній верхівці нашої цивілізації?

І хіба якраз цей упадок не дає змогу силам зла продиратися в саму середину обложеної твердині? Одні — дають себе відкупити надією на добрий „бізнес“ через торг „хочби й з людодами“. Другі — дають себе залакати військовою силою діялових слуг, страхом війни. Треті — дають себе одурити блахманними кличчима того, кого Євангелія зве „отлем брехні“. І все тому, що зробили собі, „пенька з Пенька“, з матерії ідола. Бо для кого матерія, особиста чи колективна вигода, чи т. званий „економічний добробут“ є вище особистої, людської честі чи національної гідності, для кого так званий мир („моя хата з краю“) є дорожчий від Божескої справедливості, для кого важче не за матір, „шмат гнилої конбаси“, хто готовий, в надії на порятунок себе, родини чи своєї спільноти, проститувати своє безсмертне Я під чоботом нового Кесаря, віддаючи йому не лиш кесарево, але й Боже, — той легко дається відкупити, зтероризувати або обдурити силами Зла. Як це й бувало часом в спільноті, де вигнано Бога зі школи, з літератури, з політики, з родини, з людської душі, в морально здеморалізованій спільноті. Вигоняючи з нашого світу Його Творця, нова доба вигнала з нього і поняття Його заповідей і поняття честі. Створила породу людей, для яких огниці християнського поняття Юді, Каїна, Пилата або Фарисея — не значили вже нічого...

Так вдерлася моральна отруя в провідну верству Окциденту. А за тим — як то зане бувас — і приїшла криза економічна, матеріальна. Гораций писав колись:

Бога корились ми, і нам коринс світ.
Із ними йдім від початку до краю,
А ні — грозою темних блд
Нас Божество зневажене скарас!

Виховані в тупім матеріалізмі цього віку, многи з нашого покоління навіть не зрозуміють простоту, одвічної мудрости, латинського поста. Тим гірше для них: вони відчують ту мудрість на власнім карку або діті їх. Всяка цивілізація сильна не арміями, грошима, навіть не атомовими бомбами, лише духом, передусім її провідної верстви. Де цей дух падає, наступає матеріальний упадок. Ось що думав і мабуть, президент пишучи свій лист, і Папа, на нього відповідаючи. Загроза нашої цивілізації, про яку воли говорять, є духовного характеру, проти цієї повстав дух Зла, але дух. І зборота Його монна теж лише новим сильнішим духом, старим духом нашої християнської культури, мобілізацією її моральних сил.

В 1815 році ідеї злого генія Окциденту, Руссо, були розбиті під Ватерлоо збройними силами союзників. А в 1830, 1848, 1871 і 1917 ці ідеї підбили Європу... В 1945 ідеї отарного тоталітаризму були розбиті на полях Франції, Італії, Німеччині, але два роки пізніше ці ідеї підбивають одну країну Європи за другою... Сама матеріальна перемога не значить нічого, перемогає дух. Ось чому урядника президента і Папи має такий неприємний значиння для нашої спіту. Чи він що пригадує зброю? Чи хоче мобілізувати свої „рапні сили“ „свобідної людини“ вступивши наше життя під памулу забриханості і погані, що несуть в ній випідняси? Мусять, коли це хоче

Із надісланих статей

Організуватися

Все людство і окрема людина у боротьбі за існування підлягає вимогам природи. Ці вимоги становлять перешкоди, з яких деякі бувають настільки тяжкі, що однією їх не під силу побороти. Самозрозумілим є отже, що людство об'єднується у товариства, сімлія, гуртки, об'єднання, артілі і т. п., щоб зміцнитися своїми силами, розумом, і досвідом для переборення природних та суспільних перешкод.

Одначе найвищою формою суспільного життя народів є власна держава. Лише у власній національній державі, нація розбудує своє життя так, як уважає це за потрібне. Інша це справа нації, що веде тяжку визвольну боротьбу не тільки за власне державне, але й за фізичне існування в ширших: політичному, економічно суспільному, культурному й релігійному.

Ми, українці, цині ще належимо до такої бездержавної, поневоленої нації. **Наша боротьба**, потребуючи різних методів і шляхів, вимагає, щоб її провадила уся нація, незалежно від місця перебування її членів.

Збільшення кількості українців в Англії висуває низку найрізноманітніших питань, а в першу чергу питання об'єднання. Кожна нація має в собі певні, лише її притаманні життєві правила, що оформлюються у світогляд складають потім ідеологію нації. Свій світогляд й ідеологію також мають й українці. Вони несуть її з собою і в гущу того народу, серед якого їм приходить жити тимчасово жити. Та незалежно від терміну перебування, один з перших наших обов'язків супроти себе самих як нації, не порушуючи ustalених норм та принципів життя англійського народу, є **творити своє життя в Англії**.

Ми мусимо шанувати державні устрій, культуру, звичаї, релігію та спосіб думання англійського народу. Мусимо виявити себе **членами висококультурного народу**. А це можна вичити лише сумлінним ставленням до порученої нам праці, чесною поведінкою, розумним міркуванням високими культурними вимогами до себе самих, скромністю, витрималістю, ясністю політичної думки, та своім внутрішнім інтелектуальним змістом. Українська нація відзначається вродженням свободолобством та інтелігентністю. Може ні один з народів в світі не любить так свободи свого я, як українці. І ми повинні що природою заложену в нас інтелігентність підносити на вищій щабель розвитку, навчаючись всіх гарних, позитивних прикмет та духового, культурного змісту у чужинців. Але знаймо, що своє є найрідніше. Найголовнішим нашим обов'язком, як політичної еміграції (а ми такою й є) є зміцнювати свою єдність та зв'язок з Рідними Землями. **Єдність еміграції з Рідним Краєм — це її святій обов'язок**. Вона мусить бути під оглядом моральним, як і матеріальним. Боротьба на Рідних Землях вступила в найтяжчу свою фазу. Ворог хоче розвинути собі руки на внутрішньому відтинку з огляду на розвиток світових подій.

Великою допомогою в боротьбі Рідного Краю за здійснення своїх прап буде наша праця на еміграції

Своє життя ми мусимо розбудувати лише під тим кутом погляду. **Свої обов'язки супроти України ми виконаємо лише всією спільнотою, з'єднанням в одну міцну українську громадскість в Англії**, розбудовуючи національні установи, заклади, осередки, гуртки й товариства, які виправдали себе на Рідних Землях. Одним з таких товариств це буде „Просвіта“. Ми маємо вже досвід і практику, що „Просвіта“ виправдала своє існування в Канаді і в Америці та в Аргентині. А в умовах сучасної еміграції ми маємо позитивні відомості, що „Просвіта“ навіть виправдала себе і в умовах таборового життя. (Табір б. полонених українських воєнків у Ріміні), де умови ведення культурно освітньої праці були невідрадіні.

В розбудові нашого суспільного життя в Англії мусять бути відкинені всякі внутрішні перорозуміння на ґрунті походження, ідеології чи партійности. Прикладом єдності є Край, що відкинув всякі партійно політичні внутрішні непорозуміння і єдиним фронтом виступив на боротьбу. Мусимо взяти приклад з англійців, які уміють шанувати погляди й переконання кожної людини, а в першу чергу дбають про себе, як про націю і державу. Лише такий може бути культурний і інтелігентний підхід до цього питання.

Ми є свідомі того, що ніщо легко не приходить, що на всіх відтинках розбудови нашого життя нам треба буде вести жорстоку боротьбу, бо ж саме життя — це тяжка боротьба. І тільки впертістю у своїй щоденній праці ми здобудемо собі повагу й пошану з боку чужинців та створимо для всієї української нації коштовні надбання. Перед нами стоять дуже великі і в жні завдання і ми мусимо з ними справитися. Нехай ці завдання не застрашують нас, бо ми є свідомі, що події визвольної боротьби поневолених більшевизмом народів розвиваються в напрямі їх успішного завершення.

Лише під тим кутом погляду ми мусимо вести всіляку утрінню та зовнішню національну українську працю на еміграції, отже і в Англії. Вже тепер нам потрібно переорієнтувати в життя всі заходи у всіх галузях нашого еміграційного життя. Нам потрібно застановитися над цим, як розбудувати сітку освіти, школи, навчання, релігійної опіки, осередків культурно-освітньої масової праці, видавництва, збірних громадських осередків і т. п. Все це ми мусимо організувати самі, як також і їх провадити надалі, висуваючи відповідні засоби. Ми знаємо, що до Англії приїдуть громадські й культурні діячі, які своєю працею висуть дуже багато в розбудову еміграційного життя в Англії.

Візьмемо розуму, ризику, впертості, жертвенності й високої свідомості — і ми, як українська еміграція в Англії станемо міцною організацією всілякою.

Д. Шалдій.

Голоси англійської преси

ЩО ПРО НАС ПИШУТЬ

Вестерн Морнінг Нюз в замітці про іях СССР. „Потенційна сила цього „Спротив в Росії“ пише: „шодня грома-спротиву є ніби без порівняння більша, даться факти, які свідчать про зміщення аж була під час німецького наступу на контроль росіян над їх державами сателі-Росії“.

Але менше знаній є спротив, який. „Поркнайт Івлін Прес описує про відчуває Росії на територіях ближчих до відділині міністра праці Аїксека в табо-Москви. Під час безуспішних англо-ро-рі бженців в Фул Статтон коло Порку сійських торговельних переговорів по-В цій таборі міститься до 1.000 осіб, ук-вилься місткі, що відношення оліяства раї шів і балтів, прибулих на працю до на Україні супроти Советів в далеке від Бел. Британії в прядильнях провінції. люкльності та що в наслідок того для Відідав міністр також подібний табор росіян булоб дуже тяжко продати іам в Нотінгемшайрї. Робітники і робітницї збжеві надвнижкі, незалежно під висл-зробили спеціальну виставу своїх праць у переговорин. В данній момент. б у н т в галузі годишкаарства, вишивок і пр-на Україні їде далеко дальше, ніж сама Відбуває концерт силами таборян. негативна острукція. Українські, польські Нотінгем Гардіен іше про відні-і словацькі повстанці ше й досї бються днин тим самим міністром праці, табору на російсько-польсько-словацькі погра-наших робітників і балтійських у таборі вничю. Ім удалося забрати запаси зброї, Віджелеї коло Лінколну. полашені нещадні, і ніні пі повстанці До Гвілзби, як поносить Поркнайтр представляють грізнішу силу як перед ро-Івлін Нюз, прибуло шість українток на ком“.

Часопіс тво думкі, що повстанська праця в місцевих праліях. акція значить, „що розлад, який маю не- Британія сїд Ів приниоств ілюстовану спричинив поражоку Росії в перші дні н статтю „Чотиринадцять проти Заходу“, мецького наступу, і досї підкопує єдність силветки 14-х головних „босів“ советско-Советського Союзу“. Кошиє не були нім-кого союзу“. Про Хрущова читаємо, що ці такі брутальні, іше часопіс, воніб „був виї коліс вуглярем в кональних, могли мати велику й спонтанну підтрим а тепер має важче завдання принести ку на не російських національно терито-Україну назад до життя, і — до Росії...“

Богдан БОРА

Голубіє мені Україна...

Голубіє мені Україна,
Голубіє і сниться в снах,
Коли пісня дзвінка, солов'їна
Віддзветься в духмяних садах.

Голубіє мені Україна,
Мов волошка в ішениці, одна.
А довкола простору глибока,
А довкола пвігуча весна.

Голубіє мені Україна...
Голубій же мені, голубій!
Я люблю Тебе, наче дитина,
Як війне з далечин вітровій.

Поезії наших днів

БОГДАН БОРА — „В ДОРОЗІ“ — ЛІРИКА
В-во „Життя в Таборі“ — Рівні, 1946

Поезії Бора є одна з найцікавіших лі-тературних появ останніх років львівного блукання. Перше враження від збірки — вражіння чогось нерівного, де-які сто-рінки носять характер віршованої статті, але... Але зненазад один, другий вірш ударить нас незвичною лядидарністю ви-разу, лаконізмом форми. З третього блисне небуде-на глибока думка. А ці листь ділєв, як шось сильне, безперечно своє, оригінальне, певне себе.

В українській танцю юнття і смерті, як Матиє над проріпшати на хресті, що з криком простирає руки „ в блавоить во-неч спалешу“. Дєя образ змушує його вглядітися в містерію Голгоги, в ташині-шо невинного колюбїгу подїлї, страждан-ня й воскресіння. Тї, що вилїз гит-гитгу, та з їх затуманєних очей —, „дїл-дїть майбуття плоть“, заштрихана дїл-дїсть З вимря-ного, як дух творить ре-альнє... Світлом встане, але — „на-роджє шїй із мук“ „Лутє собі на змишу дія“ „Я, „до хмар злетєть правлорн“ „Мє — шє і і ярно“, „чєснї і чєрнї днї“. Де-будє шє полєтїя, там шє дошкала „з-п-плавкє кров“ „Вє „жїтє умирє, шє-жїтє“. Вє жєн ошшївнє — „ і колє-жє як його Україна, шє — „Грє-

болить“. Він бачить цілий світ, „як колесо млина“.

На тлі цієї загальної життєвої філософії розглядає Бора трагедію нашого краю. В нїм — „кожне, найменше жїття зрєт-ділося і впрєсо із кровї“. Жїття завше вирєстє з кровї, до Воскрєсєння завше ідєтьє через Голгогу. На нєй входить і-його Матї, але її „твердо ступє ног“ „як мучєників Колїсєя. Скуманї в її кров-ї, всталуть її синї: хто вимрєб з Хрїс-тєм, з Нїм воскресє. З пєла й мук ро-дїтьєсь новє слово Правдї, шє „люд-окраденїй слєво“.

Так зроджуєтьєся у автора ідея україн-ського месїанства, особливого поклон-ня Українї прїстєпї безтурботному й забрїхєному світовї новє Слово: „Алє — світовї славоє“, „Нам правдє свїтїть з віч“ „ми, „смолоєсїнї в темпу нїч“ „ми, — аматїр, „з вогнєя в руках, з пїл-несєтїєм чолєм“... Нєхай шє „зачїнієш просторї“, тї заєтра будє „пїлий гомїн дія“ „Я, „до хмар злетєть правлорн“ „Мє — світовї пєсємо Слово, зроджєнє в тер-пїннєх і борбї. Це жє не „слєзї та дятчєя мрїї“, шє „квїлїтїя нєжїтїє“, які доктордїя мє-тїж з її поколїннєя Лєся Українєя. Це жє

OUR ENGLISH COLUMN

MANPOWER AND EAST EUROPE

No country can be of great importance without sufficient man-power. And so Britain must seek new ways to increase her industrial and war potential by bringing foreign labour into Britain and making use of colonial man-power in local defence forces, etc. Facts like this can be read every day in the Press and it is also a problem of other Western powers.

Apart from America, I suggest that the growing disproportion of the population of the U.S.S.R. has political reasons which are more important than the respective reproduction rates of each country. The growth of the population of Russia is owing not so much to the natural increase of it as to unnatural expansion of this country, to the annexation of new foreign lands and peoples. This is the reason why in 1801, England had just over 16 millions inhabitants, (France over 33 millions), and Russia 75 millions, whilst in 1870, the respective numbers were 38 and 98 millions, and in 1939—47 and 170 millions.

It is true that after the annexations of 1939, there were 193 millions of people in the U.S.S.R., but in Russia, S.F.S.R., there were only 109 millions of inhabitants, of whom only 88 millions were Russians, (Statesman's Year Book 1945). The majority of the total population of the U.S.S.R. are non Russians. The percentage of non Russians in the whole Empire, according to the census of 1927 was 58 per cent., (74 millions non Russians and 55 millions Russians). The same facts, though a little exaggerated on Russia's behalf, were given by Stalin in his book about National and Colonial questions. Among 140 millions of the population of the U.S.S.R. in 1923, he counts 65 millions non Russians. (46 per cent.).

If all non Russians (in the first place more than 40 millions Ukrainians) together with all Russia's satellites were able to live their own free independent life and were not compelled to support the cause of Moscow against the West, the strength of Russian people alone (almost 100 millions) would not play so great a role in world affairs as they do now. And the proportion between the size of the population of Great Britain and that of Russia, limited to the same proportion as in the year 1801.

About 200 millions of non Russians of the U.S.S.R. and Satellites work and could be compelled to fight for Russia. As long as this basic fact exists, the broken balance of man-power between the West and Russia cannot be restored. On the contrary, it would go from bad to worse every year and not even a high birthrate would improve the dangerous situation. The West's problem of men power can be resolved only together with the non Russians peoples of the East Europe.

It is really a very strange fact that while Moscow regards Europe through a magnifying glass, perceiving even the smallest differences between the races, religions and classes, the West on the contrary looks at all the space between Galicia and Korea, between Finland and Persia through reversed opera glasses. So that all racial, cultural and political differences of the immense Empire merge completely in one red—as formerly in white-blue-red Russian colour.

All European fears and disappointments regarding U.S.S.R. are caused by looking through the wrong end of the opera-glasses at the West's "great Eastern alley."

3 чужих газет ДІ УПА

Дзєвнїк Польскї доносїть з Праги, що там оголошено комунїкат, що по-тїжневїм прєсїдуваннї чєськє вїйськє схопїло прєвїдника одної групи УПА Бурака і його штаб. Останню на тер-нах Словакї м. и, коло Брна, точїлися завязтї бої чєхїв з вїддїлєм УПА, які майбутє старують прєдєстїпати до Ав-стрїї на амерїканськїй терєн. Чєхї ду-злї на помїч, якї дїстають українськї пов-станцї від словакїв. Двї иншї групи УПА успїшно вїдбїваютьєся від чєхїв. Вїддїлї УПА убранї в старї нїмєцкї або польськї однострїї. Особнїна їх скла-дєтьєся з карабїнїв, автоматичної збрїої і руч-них гранатїв. Нє брак в УПА полєкїв, словакїв, нїмцїв і росїян.

„ПОЛІТИКА АМЕРИКИ“

Дї Пїлл пїше про новє наставлєннє російськїої полїтїки Америкї, яка переходїть до „безлєосєреднїої акцїї“ на Сходї. Часопїс ставляє цє в зв'язок з особю Джордїя Кєнєнєя, чєголїя Полїтїчної Радї Дєрж. Дєпартамєнту, шє сїм лїт був послом в Москвї. Кєнєнєя мєв прєрєк-кєнєнєя Трумєна і Маршаллє, шє великї куртї існують мїж вєрхївкєю Компартїї і нїзпшамї, тї шє з вїдходом Сталїна на-ступнї розвал рєжїму; також шє шукатї коопєрацїї з Москвєю будвїв страшенїй час. На рєхунєк акцїї Компартїї часосїє бє-рє прїбуттє до Грєцї кїлькєх амерїкан-ськїх, двївїзїв, вїнуштрєвнїх для бєр-рєтїбнї з партїянкєю, які мають запобїг-тї комунїстїчєму наступу на Сєрєдлємнє мєрє. В зв'язку з тєм жє новєю полїтїкєю Америкї прїмїєє вєнєя оєко на дїлїєннє УПА в Австрїї, Чєхїї і Словакїї. Дї Пїлл уважєє, шє полїтїка іспїрєванєя Кєнєнєю їдє всупрєч нєамїрам Бєнєнєя тє що нїм зєдєєнєнєє і вїстунї остєжлїво в прїрнї утворєннєя торговельної зунї в ра-мах Брїтїйськїої Спїлнєнєтї народїв.

не хвилєва зїєвїра Франка, коли він ка-зав до народу: „нє нам тєбє провадїтї до бою!“ Вїд автора „В дорозї“, воро-жа сила, шє з налїгачєм зблїнєтьєся до нас, чєє, нову вїдповїдь: „нє нас волїтї!“ Це — лєвїсть сєбє нового поколїн-ня, нєє хочє бутї носїєм новїої Правдї. Це злов отї „ми“, „ми — розумом і ду-хом вїцї“, „шє свїтї всїм їдємо мов про-рокї, втерївшї всє, нє лєєї зємнїх благ!“ Так з ідєї мєсїанства нацїї вирєстєє ідєєя апостолу тї сьвїтї, шє вїпїлнї з пєла своєї добї. Кожнїй з нїх жєє — „пє-дїтя, а муж“; кожнїй знає, шє має „нє-зрєчїм путь в жїттє вказати“; шє вїлї з тїх, в якїх „вогнєм спїлєхує душа“, на якїх вїїшов вогнєннїй яєнєк в височїн-нє.

На тлі цєї життєвої фїлософїї, прєрєн-тої, подєкумї, проблематїкєю і рєлїгї-нєю мїстїкєю Шєвчєнкє, в нїшїм аспєктї з'євляютьєся Борї її поєтїчнєя тєматїка на-шїєї поєзїї: і вїдшєсєннєя до матєрї, до жїтїнї, і до стражданнєя, до зємлї (вїд-шєсєннєя чїстє шєвчєчїкїєськє-козєцькє, нє „грємєсїєськє“, до Долї і до Богє. Сїє вїдшєсєннєя є суворє-мужєськє, а волї-тєєє спрєвєчєє прїстрєсєнєю лєбєвєю до своєї Словїї, бєзстрашнєю акцєнтєєєю вїлїкїю.

Лїрїчєя зєрнє нє губїтьєся в хаосї днїє, вєнєя злєє. слєво тєрдєє сїєгєзу, слєво оформлєноє, в нєвзєкую вїхїд думкє, спїє вїдшєвнїй вєскрїєз хрїстїянськїй свєтє-голїд, якєм'є вїзрїєвїє трєбє шукатї жївнї в лїпшїм ії пїцї, вєнєя нє вчаснїшє.

Я нєснїєй, шє прєрїєвїє нервнїсть поєзїї автора пєльєє, шє його творчїсть набєрє цєє бїльшїє і плєтєснєє і чїткєснєє, шє слєво цїєлєю проблематїкєю цє бїльшє по-глїбїть вє-ор, жєнїй до того часє всї данї.

„Нездорові прояви“

Наші читачі пригадують собі, що зараз же в другому числі „Укр. Клича“ редакція закликала українців Британії вступати до СУБ і підписати цю установу. Немале здивування, отже, викликали у нас, і як знаємо, у наших читачів — два випадки проти „Укр. Клича“ в бюлетені СУБ „Українська Думка“, ч. 13, один анонімний, а другий підписаний дир. ЦУДБ, п. Панчуком та... „за Управу“ СУБ п. Бурою.

В цих випадках „значується“, що СУБ не має нічого спільного з нашим Видавництвом і часописом; що часопис є „анонімом“ що автори статей підписуються ініціалами; що під адресою, яка є осідком Видавництва „находилися дотепер чужі, не українські чинники“; що „нікому невідомо“, хто стоїть за нашим видавництвом; що видавання незалежного українського органу преси є „отаманією“, та що не було потреби розпочинати новий часопис, бо він „не дав нічого більше від цього, що вже давно писав наш орган“, цебто „Українська Думка“.

Можна було сподіватися атаків на наше Видавництво зі сторони ворожих українцям чинників, але поборювання української преси такої ж українцями, це є якраз дуже, а дуже нездоровий прояв, який заскочив не тільки нас, але й загал українського громадянства в цій країні, як про це довідуємось із численних листів від наших читачів.

Як ми це зазначили ще в першому числі „Укр. Клича“, наш часопис є органом всієї української еміграційної спільноти у Вел. Британії і ми ніколи не мали заміру займатися „газетною сваркою“ на його сторінках, бо є далеко важливіші і корисніші справи, щоб про них писати, але щоб уникнути зайвих непорозумінь серед нашого громадянства, вважаємо нашим обов'язком подати слідуєче вияснення:

1) Наклеп, що під адресою Видавництва „находилися дотепер чужі, не українські чинники, є видумкою, обчисленою на викликання недовіри серед укр. громадянства до нашого Видавництва. Теперішня адреса нашого Видавництва — це адреса друкарні, в якій друкується „Укр. Клич“, в якій рівнож ще до недавня друкувався й орган СУБ-у, та в якій досі СУБ друкує членські висадки, друки, і т. п. Отже „Укр. Клич“ друкується в тих самих „чужих чинників“, клієнтом яких є й СУБ.

2) Ми знаємо, що підписаним особам є знані люди, що стоять за Видавництвом, а обіцянка написати

більше, „коли щось про видавництво довідаються“, виглядає на заповідь дальших їх нападів на наше Видавництво.

3) Автори статей підписуються або своїми іменами, або ініціалами в „Укр. Кличі“ так само, як і в статтях „Укр. Думки“, де вони також або анонімні або підписані ініціалами.

4) Хоч під заявою п. М. Бура підписався „за Управу“ СУБ, Управа не була скликана на засідання в цій справі і більшість її членів щойно з „Укр. Думки“ довідалася про те, що там було „за Управу“ підписано. Думасмо, що це крадій приклад отаманії, ніж почин незалежної групи українців видавати в свободній В. Британії, де це не забороняється, незалежний орган преси для українців в цій країні.

5) Читасмо, що „Укр. Клич“ нібито „не дав нічого більше від цього, про що вже писав наш орган“, цебто „Укр. Думка“. Це не зовсім точно. От взяти тільки до рук останні числа „Укр. Клича“ й останнє число „Укр. Думки“. „Укр. Клич“ широкіше пише про повстанчу акцію на Україні проти чужої окупації. Про неї пишуть не тільки українські часописи, про неї пише англійська преса, американська, французька, німецька, австрійська, польська, чеська, про цю акцію говорять киянське радіо, але в останньому числі „Укр. Думки“ про це немає ні слова... А добре булоб, щоб і „Укр. Думка“ про те писала. Українське громадянство напевно волює б читати в ній вісти про змагання українського народу, чим статті і заяви, поборюючи... українську пресу.

Чи підпис голови Центр. Укр. Допом. Бюра, п. Б. Панчука під твою заявою був доцільний чи ні, оцінять саме українське громадянство. Як теж і те, чи члени цього Бюра, які мають змогу обізнати українські табори, повинні погоджувати пекучі справи нашої нової еміграції, чи агітувати проти українського Видавництва, яке повстало як один із проявів українського життя на терені Вел. Британії.

На цьому місці стверджуємо ще раз, що тільки змушені неочікуваним нагадом на нас, ми виступили з цим роз'ясненням; що як це ми давніше заявили, ми стоїмо за єдину організацію українців у Вел. Британії, якою є СУБ і бажаємо лише, щоб особи, обдаровані довір'ям членів організації, дбали за розвиток українського життя в цій країні, а не намагалися чинити йому перешкоди.

В-во ОСНОВА

Українці у Вел. Британії ВИСТАВКА В МАРКЕТ ГАРБОРО

Переходовий табір переселенців з Європи в Маркет Гарборо мав дуже працювиту на культурно-освітньому полі громаду українців, яка недавно виїхала звідтам на працю.

Підчас побуту в М. Гарборо влаштовано кілька концертів, з якими українці із Маркет Гарборо відвідали й до сусідніх місцевостей.

Відбулась там також міжнародна

виставка мистецтва, в якій українці взяли участь.

На світлинах вгорі бачимо український відділ тої виставки. До успіху виставки дуже багато причинилися дві українські перекладачки, пані: М. Малаховська й Л. Роздайвода, які ми бачимо на світлині. Віримо, що ця працююча група українців не занехає своєї корисної праці й у новому місці перебування.

ДО СТУДЕНТСЬКОГО З'ІЗДУ

21 ц. м. відбудеться в Лондоні з'їзд українських студентів Великої Британії. Тут матимуть вони нагоду вчитися не лише свого фаху, але й студіювати звичай, вдачу й філософію життя народу цієї країни. Майже від 900 літ не знає Англія чужинської інвазії, чим не могла похвалитися поза нею буквально ні одна європейська країна. Звідти таке привязання британців до свободи й ненависть до всякого деспотизму. Поняття особистої свободи, лояльності („Фейр плей“), джентельменства — ось найяскравіші ідеї англійця, на яких збудована ціла політично-суспільна структура його країни і яким варта приглянутися нашим студентам.

Не раз чується голоси, що студентство має „лише вчитися“ й „не займатися політикою“. В Англії, де кожна політична партія дбає передусім про політичний викид своєї молоді, подібних голосів не почує. І наша молодь не була б молоддю, колиб її не цікавили пекучі проблеми нашого і світового політичного життя.

В громадській і політичній житті свого народу, наше студентство все грало свою роллю. Перший політичний рух на Україні Р.У.П.

(Револ. Укр. Партія) в початках ХХ. в., був винесений на плечах нашого студентства. Студентська молодь Галичини, за Австрії й за Польщі, завше брала активну участь в політичній життю. Студентська молодь пішла під Крути, вона ж ділала в СВУ (Спілка Визв. Українці) на славнозвісним харківським судовим процесі. Про її роллю в похіді по 1939 р., свіжих в пам'яті всіх, не потребуємо згадувати. Зорганізувавшись, наше студентство повинно внести, на цім терені, оздоровлюючи, свіжу струю в усі ділянки українського збірного життя на цих островах.

Бажаємо їй ясної думки, відваги впертості в осягненні її цілей.

У Видавництві ОСНОВА

можна набути такі книжки:
 Всеволод Листвиц: Галія. оповідання про боротьбу УПА
 Стор. 50, ціна 1 шилінг й 9 пенсів
 О. Данський: Хочу життя, образки з німецьких конц. таборів,
 Стор. 163 ціна 5 шилінгів
 А. Чайковський: За сестрою. Історичне оповідання
 Стор. 68 ціна 2 шилінги й 6 пенсів
 Іван Франко: Коля ще звірі говорить Народні байки. Стор. 64, ціна 2 шилінги
 На поштову пересилку належить додати 3 пенси за конну книжку.

В науці англійської мови допоможе Вам книжка

ПЕРШІ КРОКИ

підручник до науки англійської мови. Підручник цей приступно написаний, обіймає найважливіші правила англ. граматики, слова та корисні повчання.
 Ціна книжки 2 шил. й 6 пенс., з поштовою пересилкою — 2 шил. й 9 пенс.
 Замовляти у Видавництві ОСНОВА.

„УКРАЇНСЬКИЙ КЛИЧ“

Тижневик українців у Вел. Британії

Редагує: Колесія. Видас: Видавництво ОСНОВА.

Умови передплати: На рік — 1 фунт й 2 шилінги;
 на пів року — — 11 шилінгів,
 на три місяці — — 6 шилінгів,
 Поодинокі число — 6 пенсів.

Ціна оголошень: 1 ряд на одну шпальту 1 фунт й 10 шилінгів.
 Дрібні оголошення — 3 пенси за слово.

Адреса редакції та адміністрації: OSNOVA PUBLISHING CO., LTD.,
 3a, Frederick Mews, Kimberton Street, London, S.W.1